

Üreme Organları Tümörleri

Özlem Aşcı, Semra Kocaöz

HEDEFLER

Bu bölümün çalışmasıyla aşağıdaki bilgi, beceri ve tutumlar kazanılır

Kadın üreme organlarının benign ve malign tümörlerini tanımlayabilme

Kadın üreme organı benign ve malign tümörlerinin tanı, belirti ve tedavilerini açıklayabilme

Kadın üreme organı malign tümörlerinin risk faktörlerini ve korunmanın önemini tartışabilme

Üreme organı malign tümörlerinin risk faktörlerine göre kadınların yapması gereken yaşam değişikliklerini ve sağlık taramalarını açıklayabilme

Kadın üreme organı tümörlerindeki hemşirelik bakımını tartışabilme

BAŞLIKLAR

Vulvanın Benign Tümörleri

Vulvanın Malign Tümörleri

Vajinanın Benign Tümörleri

Vajinanın Malign Tümörleri

Uterusun Benign Tümörleri

Uterusun Malign Tümörleri

Overler, Tuba Uterina ve Paraovarian Bölgenin Benign Tümörleri

Overler, Tuba Uterina ve Paraovarian Bölgenin Malign Tümörleri

ANAHTAR KELİMELER

Tümör, vulva kanseri, vajinal kanser, endometrial kanser, serviks kanseri, human papilloma virüsü, pap smear, over kanseri, tubal kanser, kist, leiomyom, polip, endometriyozis, polikistik over sendromu

AKLINIZDA BULUNSUN

Kadın üreme organlarında sık görülen benign veya malign özellik gösterebilen tümörler semptomatik ya da asemptomatik olarak seyredebilir. Benign tümörlerin tespit edilmesinde; dikkatli genital sistem muayenesinin yapılması, ifade edilmeyen semptomların ortaya çıkarılması için ayrıntılı anamnez alınması ve kadınların bu konuda bilinçlendirilmesi oldukça önemlidir. Genital organlardaki kitle, siğil, yara, büyüme, renk değişikliği, leke, asimetri, inatçı kaşıntı, lenf nodu genişlemeleri, ağrı, hassasiyet gibi durumlar ile anormal uterin kanamalar mutlaka önemsenmeli ve en kısa sürede hekime başvurulmalıdır. Düzenli jinekolojik kontrole gitmeyen ve jinekolojik sağlığını önemsemeyen kadınların tanı ve tedavilerinde gecikmeler yaşanabilir. Tedavinin gecikmesi, kadınlarda rahatsızlığın uzamasına, semptomların şiddetlenmesine ve benign tümörlerin malignleşmesine neden olabilir. Bu nedenle tüm kadınlar düzenli jinekolojik muayene yaptırma konusunda eğitilmelidir. Genç yaştan itibaren kendi kendine vulva muayenesi yapma, yaşam boyu cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunma (özellikle HPV, HSV ve HIV gibi enfeksiyonlardan korunmada bariyer yöntemleri kullanma), pap smear testini yaptırma, HPV'ye karşı bağışıklanma, sağlıklı bir yaşam sürme, risk faktörlerinden kaçınma, genital hijyene dikkat etme gibi davranışlar üreme organı tümörlerinden korunmaya ve erken tedaviye katkı sağlar. Prekanseroz veya kanseroz oluşumların tanı, tedavi ya da takip prosedürleri kadınları ve ailesini fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan etkileyebilir. Benin ve malign üreme organı tümörlerinde sağlık sorunlarına ek olarak beden imajı, cinsel kimlik ve üreme yeteneği ile ilgili bireyi ve ailesini olumsuz yönde etkileyen önemli sorunlar ortaya çıkabilir. Üreme organına ait kanserlerin hemşirelik bakımında; hasta ve ailesine tanı ve tedavi süreçlerinin açıklanması, psikososyal destek sağlanması, uygulanan tedaviye yönelik bakım ve izlemi, kadınların fiziksel ve mesleki rehabilitasyonu, evde bakımı, tüm çabalara rağmen tedavi başarısız oldu ise terminal dönem hasta bakımı yer alır.

ÇALIŞMA SORULARI

1. Vulvanın tedavi gerektiren benign tümörleri nelerdir?
2. Üreme organlarına göre malign tümörlerin belirtilerini açıklayınız?
3. Üreme organlarının malign tümörlerinin erken teşhis ve taramalarında kullanılan yöntemler nelerdir?
4. Üreme organlarının malign tümörlerinin tanılanmasında kullanılan testler hangi amaçla yapılır?
5. Üreme organı malign tümörlerinin gelişim riskini azaltmaya yönelik kadınlara yapılacak eğitimin içeriğinde neler olmalıdır?
6. PCOS'lu hastaların tedavisindeki amaçlar nelerdir?
7. Endometriyozisin gelişim teorilerini açıklayınız?
8. Üreme organı malign tümörlerinin genel hemşirelik bakımında neler yer almalıdır?

KAYNAKLAR

- Açıkgöz G, Çağdaş Demirci Ç, Arca E: Vulvanın pigment lezyonları. *Turk J Dermatol* 6:39-44, 2012.
- Akyürek C: Endometriyozis: Çiçek MN, Akyürek C, Çelik Ç, Haberal A, (editörler). *Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Kitabevi Ltd. Şti., 2006. s. 899-911.
- Altınay Kırılı E, Ekinci S: Over tümörleri: gebel, cerrahi ve onkolojik özellikler. *Çocuk Cerrahisi Dergisi* 30(5):472-477, 2016.
- American Cancer Society: *Cervical Cancer Prevention and Early Detection*, 2018: <https://www.cancer.org/cancer/cervical-cancer/prevention-and-early-detection.html> (07 June 2018)
- American Cancer Society: *Cervical Cancer*, 2018: <https://www.cancer.org/cancer/cervical-cancer.html> (07 June 2018)
- American Cancer Society: *Endometrial Cancer*, 2018: <https://www.cancer.org/cancer/endometrial-cancer.html> (07 June 2018)
- American Cancer Society: *Ovarian Cancer*, 2018: <https://www.cancer.org/cancer/ovarian-cancer.html> (07 June 2018)

- American Cancer Society: *Uterine Sarcoma*, 2018: <https://www.cancer.org/cancer/uterine-sarcoma.html> (6 July 2018)
- American Cancer Society: *Vaginal Cancer*, 2018: <https://www.cancer.org/cancer/vaginal-cancer.html> (07 June 2018)
- American Cancer Society: *Vulvar Cancer*, 2018: <https://www.cancer.org/cancer/vulvar-cancer.html> (30 May 2018)
- American Society of Clinical Oncology: *Ovarian, Fallopian Tube, and Peritoneal Cancer: Statistics*, 2005-2018: <https://www.cancer.net/cancer-types/ovarian-fallopian-tube-and-peritoneal-cancer/statistics> (6 July 2018)
- Aydos A, Öztemur Y, Gür-Dedeoğlu B: Polikistik over sendromu ve moleküler yaklaşımlar. *Türk Hij Den Biyol Derg* 73(1):81-88,2016.
- Ayhan A, Başaran A: İnvazif Vulva kanseri: Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 1145-1162.
- Ayhan A, Çelik H: Uterus Sarkomları: Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 1269-1275.
- Ayhan A, Esinler İ: Servikal İntraepitelyal Neoplaziler (CIN): Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 1171-1192.
- Başaran D, Karalök A, Boyraz G: *Jinekolojik Kanserlerin Yönetimi Kılavuzu, Endometrium Kanseri: Algoritmalarla Tanı ve Tedavi*, 2017: <http://www.trsgo.org/trsgoData/userfiles/file/endometriumkanseri.pdf> (18 Haziran 2018)
- Başgöl Ş, Aslan E: Over Kanseri Kadınlar da Fertilitiyi Koruyucu Yaklaşımlar ve Hemşirenin Rolü, *HEAD* 9(2): 8-11,2012.
- Bengisu E, Ermiş H, Tuncer ZS, Bengisu H: Serviksin benign lezyonları. Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 975-985.
- Berkman S: Overin benign hastalıkları: Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 847-858.
- Bilgiç Ö, Karıncaoğlu Y, Şahin NA: Vulvar vestibuler papillomatosis, *Türk derm* 46: 220-222,2012.
- Chandrasekhar V, Rao JVN: A Case of Gartner's Cyst of the Vagina. *J Anesth Crit Care Open Access* 7(3):00259,2017.
- Chhabra S, Gangane N: Screening, Diagnosis and Therapy of Endometrial Carcinoma, A Look at Controversies. *J Cancer Epidemiol Prev*, 2(1):4-7,2017.
- Choisang Women Clinic: *What is endometrial polyp (polyp)?*, t.y.: <https://obgynkey.com/excision-of-vaginal-cysts/#-Fig3> (27 April 2018).
- Delmore JE: *Benign Neoplasms of the Vagina*. Glob. libr. women's med. 2008: https://www.glowm.com/section_view/heading/Benign%20Neoplasms%20of%20the%20Vagina/item/5 (06 June 2018)
- Demirel A, Gürkan T: Endometriyozis: Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 1573-1576.
- Dhapodkar S, Homayoon K: Paraurethral Cysts in a Female Newborn. *Open Journal of Urology* 1: 48-49,2011.
- Di Donato V, et al: CO₂ laser treatment for Bartholin gland abscess: ultrasound evaluation of risk recurrence. *J Minim Invasive Gynecol* 20(3):346-352, 2013.
- Ercan CM, Coksuer H, Karasahin KE, Alanbay I, Baser İ: Vulvar Syringoma: A Rare Case Report, *J Turk Soc Obstet Gynecol* 9(2):116-119,2012.
- Eroğlu K, Koç G: Jinekolojik Kanseri Kontrolü ve Hemşirelik. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi* 1(2):77-90,2014.
- Evliyaoglu O: Polikistik over sendromu ve hirsutizm. *Türk Ped Arş* 46:97-102,2011.
- Freeman SJ, Aly AM, Kataoka MY, Addley HC, Reinhold C, Sala E: The revised FIGO staging system for uterine malignancies: implications for MR imaging, *Radiographics* 32(6):1805-1827, 2012.
- Gildersleeve R: Vulvar and Vaginal Health. In: Alexander IM, Johnson-Mallard V, Kostas-Polston E A, Fogel CI, Woods NF, (eds). *Women's Health Care in Advanced Practice Nursing*. 2nd ed, NY New York, Springer Publishing Company, 2017. p. 483-507.
- Gültekin M, Ayhan A: Overin benign hastalıkları ve adneksiyel kitlelere yaklaşım: Çiçek MN, Akyürek C, Çelik Ç, Haberal A, (editörler). *Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Kitabevi Ltd. Şti., 2006. s. 987-993.
- Güngördük K, İlhan, TT: *Jinekolojik Kanserlerin Yönetimi Kılavuzu, Vulva Kanseri*, 2017: <http://www.trsgo.org/trsgoData/userfiles/file/VulvaKanseri.pdf> (18 Haziran 2018)
- Hacker NF, Eifel PJ, Van der Velden J: FIGO Cancer Report 2012- Cancer of the vagina, *Int J Gynecol Obstet* 119S2:S97-S99,2012.
- Heller DS: Benign tumors and tumor-like lesions of the vulva. *Clin Obstet Gynecol* 58(3):526-535,2015.

- Institute of Human Reproduction: *Polycystic Ovarian Syndrome (PCOS)*, <http://www.ihrivf.net/polycystic-ovarian-syndrome-pcos/> (4 July 2018)
- Kamacı M, Zeteroğlu Ş: Uterin korpusun benign hastalıkları: Uterus myomları, adenomyozis uteri ve endometrial polipler: Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 963-973.
- Kambil SM, Bhat RM, D'Souza DC: Hidradenoma papilliferum of the vulva. *Indian Dermatol Online J* 5(4):523-524,2014.
- Kanbur A, Çapık C: Servikal kanserden korunma, erken tanı-tarama yöntemleri ve ebe/hemşirenin rolü, *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi* 18(1):61-72, 2011.
- Kaya H, Desdicioğlu R: Polikistik over sendromu: Çiçek MN, Akyürek C, Çelik Ç, Haberal A, (editörler). *Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Kitabevi Ltd. Şti., 2006. s. 1495-1510.
- Kıran H, Bakariş S, Kıran G, Bakacak M, Arıkan D: Mature Cystic Teratoma of the Fallopian Tube: Case Report. *Türkiye Klinikleri J Gynecol Obst* 25(2):134-137,2015.
- Korkmaz S, Küçük U, Bozdağ Z: Vulvada dev fibroepitelyal polip, *Türkderm* 48(2):89-90,2014.
- Köse F: İnvaziv Serviks Kanseri: Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 1165-1178.
- Köse F: İnvaziv Serviks Kanseri: Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 1165-1178.
- Köse F: İnvaziv Serviks Kanseri: Çiçek MN, Akyürek C, Çelik Ç, Haberal A, (editörler). *Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Kitabevi Ltd. Şti., 2006. s. 1165-1178.
- Kösebay D, Demirkıran F: İnvaziv serviks kanseri: Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 1193-1219.
- Ilbritton JI: Vulvar Neoplasms, Benign and Malignant, *Obstet Gynecol Clin North Am* 44(3):339-352, 2017.
- Maldonado VA: Benign vulvar tumors, *Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol* 28:1088-1097,2014.
- Meydanlı MM: Vajenin malign ve premalign hastalıkları: Çiçek MN, Akyürek C, Çelik Ç, Haberal A, (editörler). *Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Kitabevi Ltd. Şti., 2006. s. 1133-1143.
- Nguyen Phat, JSC: *Cervical Polypectomy*, 2017: <https://basicmedicalkey.com/cervical-polypectomy/> (27 May 2018).
- Nguyen Phat, JSC: *Excision of Vaginal Cysts*, 2017: <https://obgynkey.com/excision-of-vaginal-cysts/#Fig3> (27 May 2018).
- Noël P, Reinhold C: Benign Uterine Conditions. In: Hamm B, Ros PR, (eds) *Abdominal Imaging*. Springer, Berlin, Heidelberg. 2077-2092, 2013, https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007%2F978-3-642-13327-5_180 (6 June 2018)
- Okumuş H, Çiçek Ö, Aluştokat M: Jinekolojik onkoloji hemşireliğinde güncel durum, *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi* 2:1-12, 2015.
- Ortaç F, Berker B: Genital Sistem Kansellerinin Epidemiyolojisi: Çiçek MN, Akyürek C, Çelik Ç, Haberal A, (editörler). *Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Kitabevi Ltd. Şti., 2006. s. 1063-1076.
- Rajesh G, Thappa DM, Jaisankar TJ, Chandrashekar L: Spectrum of seborrheic keratoses in south Indians: A clinical and dermoscopic study, *Indian J Dermatol Venereol Leprol* 77(4):483-488,2011.
- Reis N: Jinekolojik kanserli hastaların bakım ve rehabilitasyonunda hemşirenin rolü. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 9(3):88-97,2006.
- Requena L, Sanguenza O: Hidradenoma Papilliferum. In: Requena L, Sanguenza O, (eds). *Cutaneous Adnexal Neoplasms*, Springer, Cham, 2017, pp. 73-80.
- Russell AH, Duska LR: *Cancer of the Vulva*, 2017: <https://clinicalgate.com/cancer-of-the-vulva/> (10 May 2018)
- Russell AH, Duska LR: *Cancer of the vulva*, 2015: <https://clinicalgate.com/cancer-of-the-vulva/> (10 May 2018)
- Sand FL, Thompsen SF: Clinician's update on the benign, premalignant, and malignant skin tumours of the vulva: the dermatologist's view. *Int Sch Res Notices* Jul 25:2414569,2017.
- Schiffman M, Castle PE, Jeronimo J, Rodriguez AC, Wacholder S: Human papillomavirus and cervical cancer, *Lancet* 370:890-907, 2007.
- Schlattau A, Cunha TM, Forstner R: Adnexal masses: benign ovarian lesions and characterization benign ovarian masses: Benign tubal **tümörler**. *Med Radiol Diagn Imaging* 2017: https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F174_2017_65.pdf (6 July 2018)
- Scott Ricci S: *Essentials of Maternity, Newborn and Women's Health Nursing*. 2nd ed, Philadelphia, Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins, 2009. p.169-210.
- Seven M, Akyüz A, Sever N, Dinçer Ş: Kanser Tanısı Alan Hastaların Yaşadığı Fiziksel ve Psikolojik Semptomların Belirlenmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin* 12(3):219-224,2013.

Silko BJ, Heron LJ: Gynecologic Cancers. In: Alexander IM, Johnson-Mallard V, Kostas-Polston E A, Fogel CI, Woods NF, (eds). *Women's Health Care in Advanced Practice Nursing*. 2nd ed, NY New York, Springer Publishing Company, 2017. p. 634-654.

Şahin NH, Bal DM: Üreme Organ Tümörleri: Beji NK, (editör). *Hemşire ve Ebeler Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları*, İstanbul, Nobel Tıp Kitapevleri Ltd. Şti., 2015.s.143-159.

Şenel N, Akyüz A: Üreme Organlarının İyi ve Kötü Huylu Oluşumları: Çoşkun MA, (editör). *Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği El Kitabı*, İstanbul, Koç Üniversitesi Yayınları, 2012. s. 495-538.

T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü: *Kanser Önlenebilir Bir Hastalıktır*, 2017: <http://www.kanser.saglik.gov.tr/> (4 Temmuz 2018)

T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Kurumu: *Ulusal Kanser Kontrol Planı 2013-2018,t.y:* http://www.iccp-portal.org/system/files/plans/Ulusal_Kanser_Kontrol_Planı_2013_2018.pdf (13 Haziran 2018)

Vatansever D, Sözen H, Minareci Y, Çelik E: *Jinekolojik Kanserlerin Yönetimi Kılavuzu, Epitelyal Over-Tuba-Periton Kanseri*, 2017: <http://www.trsgo.org/trsgoData/userfiles/file/epitelyalKanseri.pdf> (18 Haziran 2018)

Vielhauer V, Herzinger T, Korting HC: The sign of Leser-Trelat: a paraneoplastic cutaneous syndrome that facilitates early diagnosis of occult cancer. *Eur J Med Res* 5:512-516,2000.

Yüce K: Vajenin benign hastalıkları: Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 1011-1018.

Yüce K: Vulvanın benign hastalıkları: Ayhan A, Durukan T, Günalp S, Gürkan T, Önderoğlu LS, Yaralı H, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., 2008. s. 995-1009.

Zemheri E, Koyuncuer A: Servikal kanserlerin erken tanısında pap testinin önemi. *STED* 14(1):1-4, 2005.